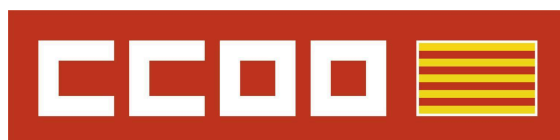

Salari balear de referència. Una aproximació insularitzada.

Comissions Obreres de les Illes Balears

amb el suport tècnic de la Fundació Intercoopera

ÍNDEX

1. Presentació	3
2. Antecedents	4
3. Metodologia	8
3.1. Disseny de la proposta	9
3.2. Càlcul de les despeses per a les Illes Balears	10
4. Resultats	12
4.1. Càlcul de les despeses per a cada illa	12
4.1.A. Alimentació	12
4.1.B. Habitatge	14
4.1.C. Transport	16
4.1.D. Resta de partides de la cistella de béns i serveis	18
4.2. Proposta de salaris de referència	18
5. Referències	21

1. Presentació

Des del sindicat Comissions Obreres (CCOO) s'ha impulsat un estudi amb el propòsit de contribuir al plantejament d'un salari de referència per a les Illes Balears (SRIB) basat en les necessitats reals de la població d'aquest territori.

El punt de partida d'aquest treball es troba en la constatació de certes singularitats de la realitat socioeconòmica de les Illes en comparació amb la península. Aquestes particularitats apunten a una clara pèrdua del poder adquisitiu del conjunt de treballadores i treballadors en els darrers anys. Per corregir aquesta situació cal que la realitat territorial es tenguin en compte tant en els processos de negociació com amb les polítiques socials i salarials. Així mateix, es troben també certes singularitats entre les 4 Illes de la comunitat autònoma (C. A.), fet pel que el present estudi construeix una proposta de salari de referència aproximada a les necessitats de cadascun dels 4 territoris: Mallorca, Eivissa, Menorca i Formentera.

A les següents pàgines es realitza una descripció d'alguns dels elements característics d'aquesta situació socioeconòmica de les Illes Balears. Després s'explica la metodologia seguida i per últim els resultats obtinguts i les propostes de salaris de referència

2. Antecedents

A Illes Balears s'han aconseguit fites històriques per part dels representants sindicals als processos de negociació dels convenis col·lectius. Un dels exemples més recents és el conveni d'hoteleria amb el que s'ha arribat a l'acord de la pujada del 8,5%, prevista entre el 2023 i el 2024. No obstant això, malgrat aquests avenços, la realitat socioeconòmica territorial fa que al nivell macroeconòmic es pugui apuntar a la pèrdua del poder adquisitiu del conjunt de treballadores i treballadors de les Illes.

Aquesta pèrdua de poder adquisitiu es troba marcada per períodes de crisis, com la Gran Recessió (2008-2012) i més recentment, per la pandèmia de la COVID-19 i el conflicte rus-ucraïnès. En l'actualitat l'economia es troba en un context d'hiperinflació no vist en dècades, a on destaca l'increment en els preus dels aliments i l'energia, dos elements que són bàsics per tal de garantir una vida digna. A més, la pujada dels tipus d'interès decretada pel Banc Central Europeu ha dificultat encara més la capacitat de les famílies amb hipoteques per arribar a final de mes. Al mateix temps, els preus del lloguer també s'han incrementat per damunt de l'Índex de Preus de Consum. A aquest escenari, a la comunitat autònoma de les Illes Balears s'hi sumen algunes especificitats pròpies del model econòmic i laboral caracteritzat per una alta temporalitat i estacionalitat, així com uns baixos salaris.

El desequilibri entre les condicions laborals i el cost de la vida a les Illes Balears ha normalitzat realitats inassolibles des del punt de vista d'una societat justa i cohesionada i incideix en la condició de treballadores i treballadors pobres. Això implica que moltes persones malgrat tenir una ocupació són cada vegada més pobres i no gaudeixen dels recursos necessaris per subsistir i tenir una vida digna. Des del punt de vista estadístic, es tracta de treballadors/res amb ingressos que no

arriben al 60% de la renda mitjana, situada en 10.088 € bruts per a una persona que viu tota sola i 21.185 € per a una llar conformada per dos adults i dos menors. De les més de 200.000 persones en situació de pobresa que es troben a les Balears segons el darrer informe de la Xarxa per la Inclusió-EAPN (2023), es calcula que al voltant del 40% serien persones amb feina i ingressos. A més, l'Enquesta de Condicions de Vida de l'INE (2022) també situa en prop del 50% les llars de les Illes Balears amb problemes per arribar a finals de mes.

Un recent estudi realitzat per FOESSA (2022) sobre el pressupost de referència a Espanya, recull dades que descriuen les diverses realitats territorials en termes de necessitats econòmiques. En els seus resultats es mostren variacions relacionades amb el cost de la vida entre els territoris autonòmics. Pel que fa a les Illes, se situen entre les 7 CC. AA. que superen la mitjana en les despeses essencials per a la vida, és a dir, el cost de la vida és superior que a altres territoris. A més, es troba entre els 3 territoris autonòmics a on les famílies destinen mitjanes més altes a l'habitatge, alimentació i transport, dedicant-hi entre 64-65 de cada 100 € (mentre que, a les CC. AA. on es dediquen menys el rang es troba per sota del 60%, concretament entre el 56-59%). Per una altra banda, segons dades del mateix informe, durant el 2021 el 15% de la població balear no va poder fer front al pagament de les despeses relacionades amb l'habitatge principal.

En els darrers anys, en l'àmbit estatal, s'ha produït l'augment del Salari Mínim Interprofessional (SMI) de manera sostinguda, situant-lo en 1.080,00 € a gener de 2023 i en 1.134,00 € des de 2024. Malgrat aquestes pujades, no s'arriba a compensar la pèrdua de poder adquisitiu dels treballadors i sobretot de les treballadores de les Illes que són les que concentren bona part dels contractes a temps parcial (CCOO, 2023), situant-se en molts casos per davall aquest SMI (INE, 2021).

Des dels punt de vista estructural, i en comparació amb les dades de referència a nivell estatal o d'altres territoris autonòmics, la realitat laboral dels treballadors i les treballadores de les Illes Balears es podria caracteritzar de la següent manera:

- Segons les dades de l'Agència Tributària per a **2022, el salari mitjà a les Illes Balears se situava en 21.765 €**. En termes de nòmina, això equivaldria a **uns 1.500 € bruts per 14 pagues** (aproximadament 1.800 € si només es divideix en 12 pagues). Aquesta xifra reflecteix la pujada del 9,9% en relació amb l'any anterior, resultat tant dels nous convenis negociats pels sindicats com de la pujada del SMI.
- El salari mitjà percebut a la comunitat autònoma de les Illes Balears es troba a la dècima posició, per davall d'Aragó, Astúries, Cantàbria, Castella i Lleó, Catalunya, Galícia, Madrid, Ceuta i Melilla (Agència Tributària, 2022). A més, si es compara amb altres comunitats autònomes que presenten major riquesa o major pes del sector industrial, la diferència és important. Per exemple a la Comunitat de Madrid, tot i que el cost de la vida també és elevat, el salari mitjà anual és més de 7.000 € superior al de les Illes Balears. En definitiva, ens situam a la franja intermitja de les CCAA pel que fa a remuneració salarial, però amb un cost de la vida molt més elevat que a la resta.
- A més, **un 12,1% dels salaris a les Balears són considerats com a “baixos salaris”** (això és: salaris per davall dels 2/3 del salari brut mitjà), tot i que aquesta xifra es troba 4,5 punts per davall de la mitjana espanyola (16,7%), d'acord amb els Indicadors de Qualitat de Vida de l'INE de 2023 (INE, 2023).
- Per una altra banda, tot i que la bretxa salarial entre treballadors i treballadores ha minvat i és inferior a la del conjunt de l'Estat, segons el darrer informe “Dona i Mercat de Treball a les Illes Balears” **les dones perceben salaris un 8,5% inferiors als dels homes** (CCOO, 2023). Aquesta disparitat es

deu, entre altres motius, al fet que les dones concentren bona part dels contractes a temps parcial. A més, aquesta realitat es relaciona amb una altra desigualtat sovint invisibilitzada: el temps que les dones destinen a les cures, i que condiciona la seva situació laboral.

- L'Observatori d'Intangibles i Qualitat de Vida de la Universitat de Castilla-La Mancha (2023) assenyala que **tot i tenir menys atur que altres CCAA, les Illes Balears presenten valors de felicitat més baixos que la mitjana** (7,63 vs 7,72 de la mitjana espanyola o 8,50 en relació a Canàries), i això té relació amb les baixes expectatives econòmico-financeres (6,94 vs 7,10 de mitjana nacional) i la satisfacció amb la feina (6,63 a Balears vs 7,27 de mitjana, la xifra més baixa del conjunt).
- La **insatisfacció amb la feina** s'expressa de formes molt distintes després de la pandèmia. De fet, es calcula que el 40% dels milions de treballadors que als Estats Units i Europa varen abandonar els seus llocs de feina en el marc de la crisi del coronavirus eren dels sectors de l'hoteleria i els serveis. En el cas de les Illes Balears, aquesta "gran dimissió" (tal com s'ha donat a conèixer el fenomen) es manifesta amb la falta de cobertura de llocs de treball al principal sector econòmic de la comunitat, com es constata a l'inici de cada temporada en els darrers anys.
- L'any 2022 **les treballadores i els treballadors** d'Illes Balears **amb règim de lloguer, destinen el 58% dels seus salaris a pagar l'habitatge** xifra superior a la mitjana d'Espanya que del 43% (Fotocasa, 2023). Atès l'elevat cost de la vida a les Balears, especialment pel que té a veure amb l'habitatge, es fa gairebé inviable que una persona amb el salari mitjà pugui plantejar-se viure sense haver de compartir despeses d'habitatge sigui amb parella o amb altres.

Els salaris han crescut a les Balears en els darrers anys com s'ha comentat. No obstant això, els treballadors i treballadores han vist disminuït el seu poder adquisitiu. Aquesta realitat és el resultat d'un augment generalitzat dels preus en el context d'hiperinflació així com per concretament una pujada dels preus de l'habitatge, que ha arribat al 100% en la darrera dècada¹. Per tot això, cal disposar d'una proposta de Salari de Referència a les Illes Balears (SRIB), que a més es pugui diferenciar per a cada una de les realitats insulars, és a dir, adaptada a la realitat socioeconòmica i laboral de cada una de les Illes. Aquesta proposta de Salari de Referència pot ser una eina útil tant de cara a la negociació de convenis i millores, puntuals o sostingudes, de les condicions salarials i laborals dels treballadors i treballadores, com de cara al desplegament de polítiques públiques, com ara l'establiment de llindars de pobresa més ajustats a la realitat de la comunitat autònoma.

3. Metodologia

La metodologia de treball ha consistit en la revisió exhaustiva d'estudis similars i de fonts estadístiques per a definir el disseny i l'estratègia per dur a terme el càlcul del SRIB; i en la seva posterior aplicació.

Per establir el procediment del càlcul del salari de referència, el present treball s'ha inspirat en els treballs que es recullen a la [taula 1](#). No obstant això, el disseny de la metodologia del càlcul s'ha definit tenint en compte també les dades estadístiques disponibles per a les Illes Balears.

Cal remarcar que és freqüent la falta de disponibilitat de fonts estadístiques amb dades de les Illes Balears. Encara que no és un fet singular de les illes, ja que hi ha mancança d'informació estadística de fonts oficials en general, a vegades aquesta

---

¹ Dades combinades d'Infojobs i el portal immobiliari Fotocasa.

falta d'informació disponible sí que s'intensifica al territori balear. A més d'aquesta limitació, en determinades ocasions les fonts públiques ofereixen informació menys ajustada a la realitat i desfasada que les fonts privades. Per exemple, pel que fa als preus del mercat immobiliari, resulten més ajustats a la realitat les dades dels portals immobiliaris privats que els índexs de preus de l'INE (IPVA) o l'índex de preus de lloguer del Ministeri d'Habitatge.

Taula 1. Estudis que inspiren el treball

Àmbit d'estudi	Referència
A nivell autonòmic	Taberner, P.A. et al. (2022). Càlcul del Salari de Referència Local a Palma. https://drive.google.com/file/d/1_wz9kBTyYWIUnMcGukn_qunKVauy-Vhz/view?usp=sharing
A nivell estatal	FOESSA. (2022). El coste de la vida y estrategias familiares para abordarlo. https://www.caritas.es/main-files/uploads/2022/10/analisisy perspectivas2022.pdf
A nivell europeu	OIT. (2014). Sistemas de salarios mínimos. https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---relconf/documents/meetingdocument/wcms_235286.pdf Govern de Malta. (2023). <i>A Proposal Towards the Definition and Estimates of the National Living Income in Malta 2023</i> . https://mcesd.org.mt/wp-content/uploads/2023/09/The-National-Living-Income-Study.pdf <i>Living Wage Foundation</i> . https://www.livingwage.org.uk/what-real-living-wage

3.1. Disseny de la proposta

A partir estudis i fonts analitzades, s'ha definit l'estratègia per a fer el càlcul del SRIB. L'enfocament elegit parteix de la concepció de la Organització Internacional de Trabajo (2014) de salaris mínims, a on es proposa que el càlcul dels salaris han de tenir en compte el cost de vida i les necessitats de les treballadores i els treballadors. Per a calcular el cost de vida i les necessitats a les Illes Balears s'ha elaborat una cistella bàsica de béns i serveis basant-se en la definició que realitza la Fundació FOESSA (2022) en vers les funcions que una cistella d'aquest tipus ha de complir. Aquestes funcions inclouen: 1. assegurar un estil de vida saludable, i 2. permetre la presa de decisions i l'autonomia personal.

Amb aquest marc de partida i a partir dels diversos models de cistella analitzats,² s'ha definit una cistella de béns i serveis, per a calcular el cost de vida i les necessitats de les treballadores i dels treballadors, considerant les següents partides de despesa:

1. Alimentació i begudes no alcohòliques
2. Vestit i calçat
3. Habitatge i despeses corrents (aigua, gas i electricitat)
4. Transport
5. Educació
6. Oci, cultura i comunicació
7. Salut, higiene i cura personal
8. Despeses extraordinàries (restaurants, vacances, reparacions i substitució per averia, etc.)

---

² Enquesta de Pressupostos Familiars, Salari de Referència Local de Palma, FOESSA, *European Classification of Individual Consumption by Purpose* (ECOICOP).

Les unitats d'anàlisi que es prenen com a referència són les unitats econòmiques de consum. És a dir, les despeses de consum de les llars en habitatges principals. Aquesta unitat és la utilitzada per l'Enquesta de Pressupostos Familiars de l'INE (EPF a partir d'ara), que com s'explica al següent bloc, és una de les fonts principals d'obtenció de les dades del present treball. Aquesta unitat econòmica pot comprendre una sola persona o diverses persones que comparteixen el mateix habitatge principal i que tenen despeses comunes de consum.

3.2. Càlcul de les despeses per a les Illes Balears

Per a calcular la despesa econòmica per a cadascuna de les partides que componen la cistella de béns i serveis plantejada, la font principal ha estat l'INE i les dades de l'EPF de l'any 2022. Aquest estudi periòdic recopila informació sobre els ingressos, despeses i hàbits de consum de les famílies espanyoles per C. A. No obstant això, atès que no presenta els resultats a escala d'illes, per realitzar l'aproximació insular de les despeses s'ha recorregut a altres fonts a partir de les quals es planteja un índex corrector per realitzar aquest càlcul, com s'explica a l'[apartat 4.1](#).

Cal mencionar que no totes les despeses han estat diferenciades entre illes, sinó que s'ha aplicat aquest coeficient corrector només en els casos als quals s'ha pogut accedir a fonts complementàries per ampliar la informació. Com s'ha comentat prèviament, aquesta és la principal limitació d'aquest estudi: la manca d'informació estadística provinent de fonts públiques, en aquest cas insularitzada, que permeti fer una aproximació a la realitat social de cada illa.

Considerant aquesta situació, l'aproximació insular s'ha pogut calcular per a 3 de les partides, que són les que suposen les despeses més grans per a les llars³, tenint en compte les dades de l'EPF (2022) i de FOESSA (2022): alimentació, habitatge i transport. Per tant, per a la resta de casos (vestit i calçat, educació, oci, cultura i comunicació, salut, higiene i cura personal i despeses extraordinàries) la xifra de la despesa es mantindrà idèntica per a les quatre illes, determinada per l'EPF per al conjunt de la comunitat autònoma.

---

³ Les partides d'alimentació, habitatge i transport, representen el 14,1%, 35,6% i un 12,1% del pressupost de les famílies, respectivament, mentre que la resta de partides, excepte despeses extraordinàries (16%), es situen entre l'1 i el 5% del pressupost (EPF, 2022).

4. Resultats

En aquest apartat, s'explica de manera detallada els càlculs realitzats per arribar a la proposta de salari de referència per cada illa i per al conjunt de les Illes Balears.

4.1. Càlcul de les despeses per a cada illa

Com s'ha indicat a l'apartat de metodologia, la font principal de dades utilitzada per calcular les despeses de les 8 partides ha estat l'EPF de l'INE. No obstant això, en el cas de les partides d'alimentació, habitatge i transport s'han fet servir altres fonts complementàries per arribar a l'aproximació insular de les despeses. A continuació, es comença presentant les dades i els càlculs específics per aquestes 3 partides. Posteriorment, es mostren les dades per a la resta de partides, on s'aplica directament la quantia establerta a l'EPF per a cada despesa.

4.1.A. Alimentació

No existeixen organismes públics que proporcionin dades de la despesa de les llars en alimentació a escala insular. Per obtenir dades més ajustades que la que aporta l'EPF per al conjunt de la C.A., s'ha treballat amb el portal en línia Eroski. S'ha realitzat una compra tipus en aquest portal amb una mateixa cistella d'aliments per a cada illa, amb un valor aproximadament de 50€. Aquesta selecció d'aliments s'ha basat en els criteris de compra saludable i equilibrada que assenyala el Ministeri de Sanitat (s.e.). A més, s'ha tingut en compte el cost de l'enviament de la compra a domicili.

A la [taula 3](#) es pot veure el cost de la compra per als mateixos productes per a cada illa, les despeses d'enviament associades a aquest servei i el total de despesa en

cada cas. Els resultats mostren que el preu no varia entre les illes de Mallorca, Menorca i Eivissa, però sí que varia a Formentera, a on tant el preu de la cistella de compra com les despeses d'enviament augmenten 7,22 €, un 14% més del cost de la compra.

Taula 3. Despeses de compra i enviament

Illa	Preu compra (€)	Cost enviament (€)	Total
Mallorca	48.14	3.95	52.09 €
Menorca	48.14	3.95	52.09 €
Eivissa	48.14	3.95	52.09 €
Formentera	54.36	4.95	59.31 €

Atès que només hi ha diferències per a Formentera, per a la resta d'Illas s'utilitza la mitjana establerta per l'EPF per a la Comunitat Autònoma de Balears. Segons l'EPF (INE, 2022), aquesta partida (alimentació i begudes no alcohòliques) representa el 14,1% del total del pressupost de les llars, 2.905,14 €. Aquesta xifra s'utilitzarà per la despesa per a les illes de Mallorca, Eivissa i Menorca. Pel que fa a Formentera, a aquesta xifra s'aplica el 14% del sobre cost de la cistella de compra detectat a través del portal de compra Eroski (octubre de 2024) per als mateixos productes, arribant a 3.310,72 € de despeses per aquesta Illa (veure [taula 4](#)).

Taula 4. Càlcul del cost per a la partida d'alimentació

Partida	Partida corresponent EPF	Dades per Illa	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera
Alimentació i begudes no alcohòliques	01 Alimentos y bebidas no alcohólicas	Índex (supermercat Eroski)	1	1	1	1.14
		Resultat partida EPF-IB	€2,904.14	€2,904.14	€2,904.14	€3,310.72

4.1.B. Habitatge

En el cas de la partida d'habitatge, s'han utilitzat diverses fonts complementàries a més de l'EPF. Per una banda, s'ha treballat a partir de la informació que proporciona el Sistema Estatal d'Índex de Lloguer de l'Habitatge (2021) sobre el preu del m². Aquesta informació incorpora l'anàlisi de 78.077 habitatges de les Illes Balears, diferenciat per illes. A partir d'aquesta font, s'ha establert un índex del cost del m² per a cada illa. Per fer-ho, primer s'ha calculat una mitjana ponderada tant pel que fa a cada illa com a nivell de balear com es pot veure a la [taula 5](#).

Taula 5. Aproximació al cost de l'habitatge per illes segons IAV

IAV	Total habitatges	Preu m2	Preu total (€)	Preu anual (€)	Índex m2 (Balears = 1)	Índex total (Balears = 1)	Pes habitatge
Eivissa	13,234	10.5	807	9687.44	1.36	1.24	16.9%
Formentera	585	10.1	811	9732.61	1.30	1.25	0.7%
Mallorca	58,066	7.3	629	7553.24	0.94	0.97	74.4%
Menorca	6,192	5.8	483	5798.60	0.75	0.74	7.9%
Balears	78,077	7.8	649.3	7792.16	1.00	1.00	100.0%

No obstant això, la informació aportada per l'índex del Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana es troba desactualitzat i sembla que presenta un biaix a la baixa si es compara amb els darrers estudis sobre habitatge a les Illes Balears com per exemple el publicat el 2023 per l'Observatori Social de les Illes Balears (OSIB). Per aquest motiu, s'ha consultat una tercera font: l'agregador de dades de portals immobiliaris Real Advisor. Aquesta plataforma ofereix informació de preus de venda i lloguer de diferents tipologies d'habitatge per municipis així com la seva evolució temporal. Aquesta informació s'obté a partir de les dades de venda i lloguer proporcionades per diferents portals immobiliaris. En comparar la informació d'aquesta font amb l'anterior, s'observa com els preus per m² són molt més alts que els indicats per l'IAV (índice de Alquiler de Vivienda, Ministeri de Transports), encara

que els diferencials per illes (la proporcionalitat en la diferència de preus) són equivalents als de les dades del Ministeri. L'índex per aplicar a cada illa s'obté a partir de la diferència de preus entre elles, com es pot veure a la [taula 6](#).

Taula 6. Índex per illes a partir dels preu del m² del portal Real Advisor

Real advisor	Preu m2 anual	Preu m2 (€)	65 m2	Índex	80 m2	
Eivissa	248.34	20.70	16142.19	1.37	1,656	19,867
Formentera	253.00	21.08	16445.00	1.39	1,687	20,240
Mallorca	172.75	14.40	11228.94	0.95	1,152	13,820
Menorca	146.55	12.21	9525.96	0.81	977	11,724
Balears	181.49	15.12	11796.78	1.00	1,210	14,519

La partida d'habitatge es compon de dues despeses diferents: a) Habitatge i b) despeses corrents. Segons l'EPF (INE, 2022) aquestes despeses⁴ suposen el 35,6% (a) i un 4,4% (b) del total del pressupost de les llars de la Comunitat de les Illes Balears, respectivament, equivalent a 7.333,78 € (a) i 912.22 € (b). En el cas de la despesa b), es mantén aquesta mateixa xifra per a totes les illes. En el cas de la despesa a), en aquesta xifra platejada per l'EPF s'aplicarà l'aproximació insular a partir del càlcul del preu del m² realitzat a través de Real Advisor (octubre 2023). A la [taula 7](#) es poden veure el conjunt de càlculs dut a terme.

⁴ Despeses 04 i 05 de l'Enquesta de Pressupostos Familiars: habitatge, aigua, electricitat, gas i altres combustibles (04) i mobles, articles de la llar, articles per al manteniment correcte de la llar (05).

Taula 7. Càlcul del cost per a la partida d'habitatge i despeses corrents

Partida	Partida corresponent EPF	Dades per Illa	Font	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera
Habitatge i despeses corrents	04 Vivienda, agua, electricidad, gas y otros combustibles	Índex Real Advisor	Real Advisor	€13,820.00	€11,724.00	€19,867.00	€20,240.00
	05 Muebles, artículos del hogar y artículos para el mantenimiento corriente del hogar	Es manté per a cada illa la xifra plantejada per EPF per les Illes Balears	EPF 2022	€912.22	€912.22	€912.22	€912.22
	suma 04 i 05			€14,732.22	€12,636.22	€20,779.22	€21,152.22

4.1.C. Transport

Per calcular les despeses de transport per a cada illa, s'ha recorregut al Pla sectorial de mobilitat de les Illes Balears (Govern de les Illes Balears, 2018). Específicament, s'han utilitzat les dades proporcionades sobre la diagnosi de la mobilitat dels residents dins aquest pla.

El factor més rellevant per identificar les diferències de transport i mobilitat entre illes és el pes de transport no motoritzat respecte al total en cada cas i no al del transport públic ja que el seu ús és mínim. Per exemple, a Mallorca és només del 10%, principalment pel pes del transport urbà a l'àrea metropolitana de Palma, com es pot veure a la [taula 8](#). El transport no motoritzat, que inclou la bicicleta i els desplaçaments a peu, es considera un mitjà de transport "gratuit", ja que no implica costos directes d'ús i podria explicar les especificitats de les despeses associades al

transport. Aquesta posició parteix de que el transport motoritzat implica uns costos similars entre els 4 territoris per quilòmetres.

Taula 8. Càlcul índex per illa per a la partida de transport

	Menorca	Eivissa	Mallorca	Formentera	Balears
% transport públic	1%	4%	10%	1%	8%
% cotxe	53%	74%	55%	83%	57%
% bicicleta	4%	1%	2%	2%	2%
% a peu	42%	21%	33%	14%	33%
Suma no motoritzats	46%	22%	35%	16%	35%
ÍNDEX (Balears = 1)	1.31	0.63	1.00	0.46	1.00
ÍNDEX (inversa) (Balears = 1)	0.76	1.59	1.00	2.19	1.00

L'Enquesta de Pressupostos Familiars (INE, 2022) estableix que les despeses de transport suposen el 12,1% del total, equivalent a 2.490,58 €. A aquesta xifra se li aplica l'índex específic de cada illa que s'ha elaborat a partir del Pla Sectorial de Mobilitat de les Illes Balears (GOIB, 2028), resultant la xifra per les despeses de transport per a cada illa com es pot observar a la [taula 9](#).

Taula 9. Càlcul de les despeses de transport per illa

Partida	Partida corresponent EPF	Despesa anual EPF	Dades per Illa	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera
Transport	07 Transport	2490,58 €	Índex Pla Sectorial	1.00	0.76	1.59	2.19
			Resultat aplicació índex a la despesa EPF-IB	€2,490.58	€1,895.01	€3,962.29	€5,448.14

4.1.D. Resta de partides de la cistella de béns i serveis

La cistella de béns i serveis amb la què es treballa al present estudi, es compon, a més de les 3 partides comentades als apartats anteriors per les següents: vestit i calçat, educació, oci, cultura i comunicació, salut, higiene i cura personal i despeses extraordinàries. La [taula 10](#) presenta informació detallada sobre cada una. Com ja s'ha explicat, el càlcul d'aquestes despeses s'ha fet directament aplicant les xifres que aporta l'Enquesta de Pressupostos Familiars per a la C.A. de les Illes Balears.

Taula 10. Càlcul de les partides de la cistella

Partida	Partida corresponent EPF	Despesa anual EPF	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera
Vestit i calçat	03 Vestido y calzado	€787.52	€787.52	€787.52	€787.52	€787.52
Educació	10 Enseñanza	€258.73	€258.73	€258.73	€258.73	€258.73
Oci, cultura i comunicació	08 Comunicaciones	€647.44	€1,689.15	€1,689.15	€1,689.15	€1,689.15
	09 Ocio y cultura	€1041.71				
Salut, higiene i cura personal	06 Sanidad	€756.54	€756.54	€756.54	€756.54	€756.54
Despeses extraordinàries	02 Bebidas alcohólicas y tabaco	€318.29	€3,447.77	€3,447.77	€3,447.77	€3,447.77
	11 Restaurantes y hoteles	€1625.79				
	12 Otros bienes y servicios	€1503.69				

4.2. Proposta de salaris de referència

A continuació, a la [taula 11](#) es presenten els salaris de referència calculats per a cada illa, resultat de la suma de les despeses de les partides especificades anteriorment.

En el cas del càlcul del SRIB per al conjunt de les Illes Balears, es prenen les dades proporcionades per l'enquesta de pressupostos familiars (EPF) per a la comunitat autònoma exceptuant per la partida d'habitatge. Aquesta categoria es calcula a

partir de les dades del preu del m² del portal Real Advisor, tal com s'ha fet per al càlcul individualitzat per illes. Com es pot veure a la [taula 12](#), el salari de referència necessari a les Balears se situaria en 1.983,3 €, segons les despeses calculades.

Taula 11. Salari de Referència insularitzat

Partida	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera
Vestit i calçat	€787.52	€787.52	€787.52	€787.52
Educació	€258.73	€258.73	€258.73	€258.73
Oci, cultura i comunicació	€1,689.15	€1,689.15	€1,689.15	€1,689.15
Salut, higiene i cura personal	€756.54	€756.54	€756.54	€756.54
Despeses extraordinàries	€3,447.77	€3,447.77	€3,447.77	€3,447.77
Transport	€2,490.58	€1,895.01	€3,962.29	€5,448.14
Habitatge	€14,732.22	€12,636.22	€20,779.22	€21,152.22
Alimentació	€2,904.14	€2,904.14	€2,904.14	€3,310.72
Suma del conjunt de despeses	€27,066.65	€24,375.00	€34,585.36	€36,850.79
Proposta salari mensual 14 pagues	€1,933.33	€1,741.07	€2,470.38	€2,632.19

Taula 12. Salari de Referència de les Illes Balears

Partida	Partida corresponent EPF	Font	Balears
Alimentació i begudes no alcohòliques	01 Alimentos y bebidas no alcohólicas	EPF	€2904.14
Vestit i calçat	03 Vestido y calzado	EPF	€787.52
Habitatge i despeses corrents	04 Vivienda, agua, electricidad, gas y otros combustibles	Real Avisor	€15,431.33
	05 Muebles, artículos del hogar y artículos para el mantenimiento corriente del hogar	EPF	
Transport	07 Transporte	EPF	€2,490.58
Educació	10 Enseñanza	EPF	€258.73
Oci, cultura i comunicació	08 Comunicaciones	EPF	€1,689.15
	09 Ocio y cultura	EPF	
Salut, higiene i cura personal	06 Sanidad	EPF	€756.54
Despeses extraordinàries	02 Bebidas alcohólicas y tabaco	EPF	€3,447.77
	11 Restaurantes y hoteles	EPF	
	12 Otros bienes y servicios	EPF	
Total despeses			€27,765.76
Salari Mensual 14 pagues			€1,983.26

5.Referències

Agència Tributària (2022). Mercado de Trabajo y Pensiones.

https://sede.agenciatributaria.gob.es/AEAT/Contenidos_Comunes/La_Agencia_Tributaria/Estadisticas/Publicaciones/sites/mercado/2022/jrubikf56dd1ffd5e7b87cdce6d77e681638c9031fa099.html

Comissions Obreres (CCOO) (2023). Desigualtats i bretxes de gènere de les dones a Balears. <http://www.gadeso.org/files/2023/03/informe-dona.pdf>

EAPN. (2023). Informe estat de la pobresa.

<https://www.eapn.es/estadodepobreza/ARCHIVO/documentos/informe-ARPE-2023-illes-balears.pdf>

FOESSA. (2022). El cost de la vida i estratègies familiars per abordar-lo.

<https://www.caritas.es/main-files/uploads/2022/10/analisisyperspectivas2022.pdf>

FotocasaLife. (2023, maig). En 10 anys els salaris han crescut un 3,4% mentre que el preu del lloguer s'ha incrementat un 51,4%, segons InfoJobs i Fotocasa.

<https://www.fotocasa.es/fotocasa-life/alquiler/en-10-anos-los-salarios-han-crecido-un-34-mientras-que-el-precio-del-alquiler-se-ha-incrementado-un-514/>

Govern de les Illes Balears. (2018). Pla sectorial de mobilitat de les Illes Balears.

https://www.caib.es/sites/comissiomediambient/ca/n/pla_director_sectorial_de_mobilitat_de_les_illes_balears_203e17/?mcont=84872

INE. (2019). l'Enquesta de Condicions de Vida.

https://www.ine.es/prensa/ecv_2018.pdf

INE. (2021). Enquesta anual d'estructura salarial.

<https://www.ine.es/jaxiT3/Datos.htm?t=28182>

INE. (2022). Enquesta de pressupostos familiars. [INEbase / Nivel y condiciones de vida \(IPC\) / Condiciones de vida / Encuesta de presupuestos familiares. Base 2006 / Últimos datos](#)

INE. (2022). Enquesta de Condicions de Vida: Sobre elements de condicions de vida i cohesió social. https://www.ine.es/prensa/ecv_prensa.htm

INE (2023). Indicadores de Calidad de Vida. [Indicadores de Calidad de Vida](#)INE. [Instituto Nacional de Estadística](#)https://www.ine.es/Satellite/221_2023.pdf.

Ministeri de Sanitat. (s.e.). Estils de vida saludables: Llista de la compra: passos a seguir.

<https://estilosdevidasaludable.sanidad.gob.es/alimentacionSaludable/habilidades/compra/lista/home.htm>

Observatori Social de les Illes Balears. (2023). Habitatge i exclusió residencial a les Illes Balears: Polítiques mercantilitzadores, vulnerabilitats, respostes i resistències.

https://osib.uib.cat/digitalAssets/739/739946_habitatge-i-exclusia-residencial-a-les-illes-balears_osib.pdf

Observatorio de Intangibles y Calidad de Vida. Informe 4. Semestre II. 2023.

Universidad de Castilla-La Mancha.

<https://blog.uclm.es/victorlopez/wp-content/uploads/sites/16/2023/11/informe-felicidad-2023-26-10-2023-Fin.pdf>

Oficina internacional de Trabajo. (2014). Sistemas de salarios mínimos.

https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---relconf/documents/mee tingdocument/wcms_235286.pdf

Real Advisor. (s.e.). Consultat a octubre de 2023.

<https://realadvisor.es/es/tasacion-vivienda-online>

Sistema Estatal d'Índex de Lloguer de l'Habitatge. (2021).

<https://serpavi.mivau.gob.es/>

